

SOSIAALINEN MEDIA OPISTON VIESTINNÄSSÄ

Päijät-Osaaja –hankkeen aloitusseminaari

Lahti 17.9.2010

Olli Ruohomäki

KÄSITELTÄVIÄ TEEMOJA

- Sosiaalisen median ominaislaadusta
  - Sosiaalisen median roolista
  - Facebookin ontologiaa
  - Facebookin käyttöönoton polkuja
  - Pohdintaa ja pohdintaa
-

SOSIAALISEN MEDIAN OMINAISLAADUSTA

- Keskitetyn ja yksisuuntaisen joukkoviestinnän rinnalla on kasvamassa hajautetun ja avoimen verkoston viestintäkulttuuri.
- Sosiaalinen media on muuttanut maailmaa antamalla edullisia ja helppokäyttöisiä välineitä luoda ja julkaista, jakaa ja osallistua.
- Avoin julkaiseminen on arvokasta julkaisijalle itselleen, mutta se voi tuottaa arvoa myös koko yhteisölle.
- Terminä **yhteisömedia** olisi kuvaavampi, mutta terminä SoMe on harhaanjohtava siinä, ettei itse media ole sosiaalinen, vaan sen käyttäjät.
- Kaikki mediat ovat integroitumassa internetiin ja olla vuorovaikutteisia. Sosiaalinen -määre alkaa olla turha.

MITÄ MUUTOS MERKITSEE

- Internetin avulla voi SEKÄ asettaa sisältöjä laajojen joukkojen saataville (web-sivu, blogi, verkkovideo) ETTÄ jutella pienemmällä porukalla (sähköposti, blogikommentit, Facebook-ryhmät).
- Organisaatioviestinnän näkökulmasta sosiaalinen media sisältää edulliset välineet kuntalaisten toiveiden luotaamiseen, palautteen keräämiseen ja osallistumisen tukemiseen (asiakaslähtöisyys).
- Mediatalat ovat laatineet strategioita sosiaalisen median käyttöön. Esim. YLE kiteyttää kolmeen kohtaan: 1) avoimet sisällöt 2) avoimet palvelut 3) läsnäolomme verkossa.
- Sukupolvien kuilu näkyy siinä, että nuoret diginatiivit pitävät elämänsä julkisena, kun meidän vanhempien digiemigranttien elämä on mielestämme privaattia.

SOSIAALISEN MEDIAN ROOLISTA

- Myös kansalaisopistoissa on aika pohtia, miten sosiaaliseen mediaan suhtaudutaan ja miten sitä käytetään
  - Miten opisto haluaa olla läsnä (ja palvella) sosiaalisen median kautta tulevia ihmisiä?
  - Missä roolissa opiston henkilöstö toimii sosiaalisessa mediassa? (yksityishenkilönä, opiskelijoiden opettajana, yrittäjänä)
  - Voiko työaikaa ylipäättään käyttää sosiaaliseen mediaan?
  - Tarvitseeko sosiaalisessa mediassa esiintymiseen laatia organisaatiossa jonkinlaiset eettiset ohjeet?
- Haaste on siinä, että meidän on totutettu ajattelemaan siten, että kaikille on oltava omat selkeät säännöt, roolit ja laatikot.

SOSIAALISEN MEDIAN ROOLISTA 2

- **Blogin** avulla voi julkaista opiston, oppiaineen, opettajan, opiskelijan tai kurssin ajatuksia ja kuulumisia.
- **Facebookin** avulla voi aluksi totuttaa henkilöstöä ja opiskelijoita uuden viestintävälineen käyttöön. Jatkossa se ei kuitenkaan riitä.
  - Voiko Fb houkutella uutta väkeä opintoryhmiin?
  - Voiko Fb toimia verkkokurssin alustana tai lähiopetuksen tukena?
  - Keskitettyyn ja kontrolloituun verkkokurssiin kannattaa käyttää perinteisiä oppimisalustoja (esim. Moodlea).
- **Wikipedian** käytön tavoitteena voi olla aluksi yleistiedon levittäminen opistosta – sieltä kaikki kuitenkin katsovat.
  - Jatkossa voidaan tutustuttaa opiskelijat artikkelien kirjoittamiseen.
- **YouTuben** avulla voi julkaista videoita ja tehdä tunnetuksi opistoa, kursseja ja (esim. työmenetelmävideo tai opiskelijatöiden nettinäyttely).

FACEBOOKIN ONTOLOGIAA

- **Tili** viittaa Facebookiin luotuun olioon, joka voi olla esim. opisto, kurssi, tapahtuma, opettaja tai opiskelija). Teknisesti sillä viitataan tietyn käyttäjätunnuksen hallitsemaan kokonaisuuteen.
- **Profiili** tarkoittaa tiliin liitettyjä tietoja sen omistajasta sekä vuorovaikutuksesta muihin käyttäjiin.
- **Sivu** tarkoittaa profiiliin liitettyä esim. organisaation Fb-sivustoa, jota voivat päivittää vain sen viralliset edustajat ([lisätietoa](#))
- **Kaverit** viittaa Facebook-olion omaan profiiliinsa keräämään listaan muista Fb-olioista.
- **Ryhmä** viittaa Fb-olion kaveriluettelostaan osittamaan joukkoon muita Fb-olioita.

RYHMÄN LUOMINEN

1. Valitse etusivun vasemmasta reunan listasta **Ryhmät**.
2. Valitse yläreunasta **Luo ryhmä** -painike.
3. Täytä lomake ja valitse **Luo ryhmä** -painike.

Luo ryhmä

Vaihe 1: Ryhmän tiedot

Ryhmän nimi: (pakollinen)

Kuvaus: (pakollinen)

Ryhmän tyyppi: (pakollinen) Valitse luokka: Valitse tyyppi:

Tuoreimmat uutiset:

Sijainti:

Sähköposti:

WWW-sivu:

Katuosoite:

Paikkakunta:

Luo ryhmä Peruuta

RYHMÄN ASETUKSET JA POISTAMINEN

- Ryhmän asetuksissa määritellään kuka voi tehdä ja nähdä mitään
- Itse luodun ryhmän voi poistaa poistamalla ensin kaikki sen jäsenet ja eroamalla siitä lopuksi myös itse.

Poistutko ryhmästä?

Olet eroamassa ryhmästä, jonka viimeinen jäsen olet. Jos erot, ryhmä poistetaan.

Haluatko varmasti erota ryhmästä Petäjä-opisto?

Poista **Peruuta**

Muokkaa ryhmää Petäjä-opisto

Mukauta Valvojat Jäsenet Kutsu Takaisin sivulle Petäjä-opisto

- Muutkin kuin ylläpitäjät voivat kirjoittaa seinälle
- Näytä ryhmän tapahtumat.
  - Näytä profiililaatikko
  - Näytä profiilivälilehti
- Salli keskustelualue.
- Salli valokuvat.
  - Kaikki jäsenet saavat lisätä kuvia.
  - Vain ylläpitäjät saavat lisätä kuvia.
- Näytä profiililaatikko
- Näytä profiilivälilehti
- Salli videot.
  - Kaikki jäsenet saavat lisätä videoita.
  - Vain ylläpitäjät saavat lisätä videoita.
- Näytä profiililaatikko
- Näytä profiilivälilehti
- Salli linkit.
  - Salli kaikkien jäsenten julkaista linkkejä.
  - Vain ylläpitäjät saavat julkaista linkkejä.

Käyttö:

- Tämä ryhmä on avoin.**
Kuka tahansa voi liittyä ryhmään ja kutsua muita liittymään siihen. Ryhmän tiedot ja sisältö ovat kaikkien nähtävissä, ja hakupalvelimet voivat viitata siihen.
- Tämä ryhmä on suljettu.**
Jäseneksi haluavan on saatava ylläpitäjien hyväksyntä. Kuka tahansa voi lukea ryhmän kuvauksen, mutta vain jäsenet näkevät seinän, keskustelualueen ja valokuvat.
- Tämä ryhmä on salainen.**
Ryhmä ei näy hakutuloksissa eikä jäsentensä profiilisivuilla. Jäseneksi pääsee vain kutsusta, ja vain jäsenet voivat nähdä ryhmän tiedot ja sisällön.

Tallenna **Peruuta**

FACEBOOKIN ONTOLOGIAA 2

- **Status** on Fb-olion omalle seinälleen tekemä merkintä ”Mitä mietit?”, joka näkyy myös kavereiden seinällä
- **Seinä** viittaa Fb-olion julkaisemien (ja muiden olioiden kommentoimien) viestien listaan. Seinän voidaan asettaa näkyväksi kaikille, kavereille tai vain itselle.
- **Tapahtuma** viittaa Fb-olion luomaan kalenterimerkintään, jonka näkyvyys voidaan määritellä julkiseksi, kavereille tai vain itselle.
- **Kutsu** viittaa viestiin, jolla kaverille lähetetään viesti, jonka avulla oma tapahtuma voidaan kopioida hänen kalenteriinsa.

FB:N KÄYTTÖÖNOTON POLKUJA

- **Aktivisti-malli:** opistossa työskentelevä Fb-käyttäjä luo omaan profiiliinsa opistolle ryhmän, johon halukkaat voivat liittyä. Viestit ja tapahtumat julkaistaan tälle ryhmälle. Malli sopii hajautetun järjestelmän ideologiaan, mutta ryhmien käyttö sisältää rajoituksia toiminnoissa.
- **Opisto tiedottaa –malli:** opistolle perustetaan oma Fb-tili, jota esim. rehtori ja toimistos sihteeri käyttävät tiedottamiseen ja asiakkaiden tarpeiden luotaaamiseen. Kaikki toiminnot ovat käytettävissä, mutta henkilökohtainen ote menetetään. Puhutaan opiston virallisella äänellä.

FB:N KÄYTTÖÖNOTON POLKUJA 2

- **Kurssiryhmä -malli:** on opintoryhmän jäsenten perustama ryhmä, johon halukkaat voivat liittyä. Ryhmässä voidaan keskustella, tiedottaa tapahtumista ja jakaa esim. kuvia vain ryhmän kesken. Sopii hyvin pilotointiin ja on nopea pystyttää mikäli osallistujilla on olemassaolevat Fb-tilit.
- **Nettipäivystys -malli:** on keskitetty hallinnon toimintatapa, esim. pt. henkilöstö ohjeistetaan olemaan läsnä verkossa ja keskustelemaan nettiyhteisön kanssa.

ONKO TYÖ OSA MINUA VAI MINÄ OSA TYÖTÄNI?

- Jos sinulla jo on henkilökohtainen Fb-tili ja pohdit alkaako käyttää Facebookia myös työroolissasi, harkitse seuraavaa:
  - Perusta **toinen tili** työminää varten
  - Liitä se työsähköpostiisi
  - Kerää sinne työhön liittyvät kaverit
  - Viestitä siellä työroolissasi, mainosta tapahtumia ja kerro uusista jutuista seinälläsi
  - Seuraa töissä työminäsi ja kotona henkilökohtaista Fb-sivuaasi.
- Sosiaalisen median käyttö on itsestään selvää esim. artisteille ja media-alalle.

KUKA OLIS MUN KAVERI?

- On helpottavaa oivaltaa, että Fb-seinäkirjoitus ei ole viesti, eikä siihen vastaaminen ole velvoittavaa, ihmiset kommentoivat niitä juttuja mitä haluavat, mistä tykkäävät tai eivät tykkää.
- Opettajan ei myöskään tarvitse seurata opiskelijoidensa seinäkirjoituksia tai kommentoida niitä.
- Opiskelijoiden ottaminen työminän kavereiksi avaa uuden viestintäkanavan, eri kurssien opiskelijat voi erottaa ryhmiksi (ja vuosikursseiksi).
- Kieltäytymistä opiskelijoiden kaveripyyntöihin voi perustella sillä, että se eriarvoistaa opiskelijoita.

POHDINTAA JA POHDINTAA

- Nettisukupolvelle Facebook on siksi kätevä väline, että se on jo vähentänyt puhelimien, sähköpostin ja television käyttöä. Tarve olla löydettävissä ja läsnä myös Fb:ssä kasvaa sitä mukaa kun:
  - Opiskelijoiden Fb-käyttö lisääntyy
  - Fb:a käytetään hakupalveluna ja sähköpostin asemasta
- Ennen pitkää seinälle tulee myös negatiivista palautetta.
  - Kommentissa voi ohjata käyttämään virallisia palautekanavia.
  - Obaman nettikampanjassa opittiin, että sosiaalisen median rooli on vain välittää keskustelua, ei kontrolloida sitä.
  - Seinät kannattaa pestä aina lukukauden / vuoden jälkeen.

LÄHTEITÄ JA LISÄAINEISTOJA NETISSÄ

- **Pirkka Aunola.** 1.11.2009. YLEn sosiaalisen median strategian webinaari (alkaa kohdassa 6”40) <http://areena.yle.fi/video/546257>
- **Yle Radio 1.** Amerikkalaisia puheenvuoroja: Clay Shirky:n kirja Älyn ylijäämä. 24.8.2010. <http://areena.yle.fi/audio/1225381>
- **Clay Shirky.** Miten kännykät, Twitter, Facebook voivat muuttaa maailmaa. http://www.youtube.com/watch?v=c_iN_QubRs0
- **Anne Rongas.** Mikä ihmeen sosiaalinen media? Opetushallitus. http://www.edu.fi/materiaaleja_ja_tyotapoja/tvt_opetuksessa/mika_ihmeen_sosiaalinen_media
- **F-Secure.** 5.8.2010. Kuusi vinkkiä turvallisempaan Facebookin käyttöön. <http://safeandsavvy.f-secure.com/2010/08/05/protect-yourself-facebook/>
- **Antti Järvi ja Tommi Latio.** 2010 Saa koskea: 10 niksiä väkevämpään kulttuuriin. Tammi. [Linkki](#).
- **Olli Ruohomäki.** Lisää tehoa nettiviestintään. Ajantasaseminaarin 2010 työpaja. http://petaja.lpkky.fi/dynamic/1/view_attachment/tehoa_opiston_netтивiestintaan.pdf?id=138